

Beviljande av bidrag till studier utomlands

Utbildningsnämnden fattade den 29 september 2021 beslut att uppdra åt bildningsförvaltningen att utreda förutsättningarna för att återinföra möjligheten för elever i grundskola samt gymnasieskola att få med sig skolpengen vid studier utomlands. Kostnaderna och olika begränsningar i elevens rätt till det ska utredas.

Nuläge

Danderyds kommun beviljar inte skolpeng för studier vid skolor utomlands. Från och med 1 juli 2019 har inte elever folkbokförda i Danderyd längre rätten att ta med sig skolpengen för studier utomlands (beslut fattat 3 oktober 2018 (UN2018/0380).

Tidigare riktlinjer:

Fram till och med 30 juni 2019 hade elever möjlighet att under minst en termin och max två, ansöka om att Danderyds kommun betalade skolpeng motsvarande Storsthms pris för programmet till svensk skola utomlands. Förutsättningarna var följande:

1. Eleven är folkbokförd i Danderyd under hela studietiden utomlands.
2. Minst en av elevens vårdnadshavare är folkbokförd och stadigvarande vistas i Danderyd, såvida inte tidsbegränsat arbete eller studier utomlands föranleder annat.
3. Studierna utomlands måste omfatta minst en termin enligt den svenska skollagens bestämmelser om lärotider eller minst sex månader.
4. Ersättningen utges endast för sådan utbildning som helt *ersätter* utbildning i Sverige. Den totala studietiden i gymnasieskolan får inte bli längre än 3 år.
5. Ersättning kan utgå till svensk utlandsskola som är godkänd av Skolinspektionen eller auktoriserad IB-skola för gymnasiet. För studier vid annat lärosäte ska eleven kunna styrka via VHS att utbildningen ger behörighet för studier vid svensk högskola/universitet. Det slutliga beslutet fattas av utbildnings- och kulturkontoret.
6. Ersättningens storlek är högst aktuell skolpeng. De sökande ska redovisa om statsbidrag utbetalas för eleven och om arbetsgivaren betalar för utbildningen. Ersättningens storlek ska då avräknas så att den täcker mellanskillnaden.
7. Ansökan ska lämnas in i god tid till förvaltningen. Vanligtvis motsvarar det att ansökan ska lämnas in minst tre månader i förväg.

Grundskola

Regelverk enligt Skollagen

Barn som är bosatta i Sverige har skolplikt. Skolplikten gäller dock inte barn som *varaktigt* vistas utomlands.

- Kommunen ska se till att eleverna fullgör sin skolplikt och går klart sin utbildning i deras grundskola och grundsärskola eller får sin utbildning på annat sätt.
- Den som har vårdnaden om ett skolpliktigt barn ska se till att barnet fullgör sin skolplikt.
- Ett skolpliktigt barn kan under vissa omständigheter beviljas ledighet eller fullgöra skolplikten på annat sätt.
- Om ett skolpliktigt barn vistas långvarigt utomlands upphör skolplikten. Hemkommunen avgör vad som anses vara långvarigt.
- Kommunen har ingen skyldighet att finansiera utbildning utomlands.

Beslut om att få fullgöra skolplikten på annat sätt fattas av hemkommunen och får bara avse ett år i taget. Om hemkommunen beslutar att en elev ska få fullgöra skolplikten på annat sätt innebär det att kommunens ansvar att finansiera utbildningen upphör. Hemkommunen har tillsynsansvaret för verksamheten. Vid en längre utlandsvistelse kan skolplikten fullgöras på annat sätt. Eleven har inte kvar sin skolplacering i någon av hemkommunens skolor utan måste söka skolplacering vid återkomst till skolgång i kommunen.

Svenska utlandsskolor som har barn inskrivna där skolplikten i Sverige har upphört att gälla får ansöka om statsbidrag för barnets skolgång då det får anses att vårdnadshavarens vistelse i utlandet är sådan att kriterierna för bidraget uppfylls.

Skolverket beslutar om vilka skolor som är godkända som svensk skola utomlands.

Vilka skolor är utlandsskolor?

Det finns för närvarande 15 utlandsskolor som Skolverket godkänt som svenska utlandsskolor:

- England (Grundskola samt gymnasium)
- Frankrike (Grundskola samt gymnasium)
- Kenya (Grundskola samt gymnasium)
- Mocambique (Grundskola)
- Portugal (Grundskola)

- Spanien (fem grundskolor samt gymnasium i Madrid och Fuengirola)
- Tyskland (Grundskola)
- Österrike (Grundskola)

Huvudsakligen är skolorna till för elever som vistas i utlandet på grund av att minst en vårdnadshavare befinner sig i utlandet på grund av följande:

1. tjänstgöring vid en svensk myndighet eller organisation,
2. tjänstgöring vid en internationell organisation,
3. tjänstgöring vid ett företag i följande fall, nämligen
 - a. tjänstgöring vid ett företag som är svensk juridisk person,
 - b. tjänstgöring vid ett företag som är utländsk juridisk person över vilken en svensk juridisk person har ett bestämmande inflytande,
 - c. tillfällig tjänstgöring i utlandet vid en utländsk juridisk person som bedriver verksamhet i Sverige, eller
 - d. en i förväg tidsbegränsad tjänstgöring vid en utländsk juridisk person,
4. studier eller forskning för vilka det lämnas studiemedel, stipendier eller lön,
5. kulturarbete på vilket vederbörandes huvudsakliga försörjning beror, eller
6. verksamhet i utlandet som i övrigt bedöms väsentlig för det svenska samhället.

Vid dessa omständigheter erhåller skolan statsbidrag från Skolverket. Hemkommunen behöver då inte betala skolpeng för eleven.

Om skolan har lediga platser kan dessa erbjudas till elever bosatta i Sverige som under ett läsår vill vistas i landet och fortsätta sina gymnasiestudier på samma program. Då kan eleven fortsätta programmet utan att behöva gå om kurser vid hemkomsten till den ordinarie gymnasieskolan. Det anses vara viktigt att eleven inte avviker från den svenska läroplanen och att studierna resulterar i en svensk gymnasieexamen, därför bör endast studier vid svensk skola utomlands ersättas.

Hur gör andra kommuner?

Täby

Betalar fastställd skolpeng för ett läsår både gymnasieskola och grundskola på Svensk skola utomlands (SVUT).

Sollentuna

Betalar inte skolpeng för studier utomlands (20/21)

Vallentuna

Betalar fastställd skolpeng för ett läsår på gymnasiet på SVUT. (Betalar endast peng motsvarande SA-programmet för ett läsår oavsett program)

Solna

Betalar fastställd skolpeng för ett läsår på gymnasiet på SVUT.

Österåker

Betalar fastställd skolpeng för ett läsår både gy och grundskola på SVUT. Ovanstående kommuner betalar endast i förekommande fall peng till av Skolverket godkänd utlandsskola.

Ekonomiska konsekvenser

Gymnasieelever i Danderyd har sedan 2016 utnyttjat möjligheten att studera utomlands enligt nedanstående tabell:

Svensk skola	16/17	17/18	18/19	19/20	20/21	21/22
London		3	5			3
Paris	3	1	2		4	
Madrid			1			
Fuengirola	6	4	4	2		
Bryssel	3		1			
Kenya	3	8	5	1		1
Totalt	15	16	18	3	4	4

En klar nedgång i antalet elever som åker iväg sammanfaller med borttagandet av möjligheten att få med sig skolpengen. Detta innebär att en påtaglig besparing inte kan ses efter beslutet att inte ersätta elevernas utlandsstudier. Bildningsförvaltningens slutsats är att eleverna till allra största del fortsätter på sina gymnasieskolor hemma och att kommunen därmed betalar programpeng för dessa elever till huvudmän för gymnasieskolor i Sverige.

Programpengens storlek¹

Ekonomiprogrammet 80 258 kr/elev
Samhällsvetenskapligt program 80 081 kr/elev
Naturvetenskapligt program 88 793 kr/elev

Kommunen ersätter endast svensk utlandsskola med programpriset som är fastställt av Storsthlm.

Danderyds kommun betalar samma peng oavsett om eleven går programmet i Sverige eller vid svensk skola utomlands. Om beslutet att inte ersätta utlandsstudier står fast har vi alltså inga kostnader för dessa elever som studerar utomlands under läsåret. Svenska skolan fakturerar Danderyds kommun terminsvis, inga belopp betalas ut till vårdnadshavare.

Alla eventuella extrakostnader betalas själv av eleven. Inackorderingstillägg eller resebidrag betalas inte för utlandsstudier. Det åligger elev/vårdnadshavare att nogsamt ta reda på vilka kostnader det innebär att gå på en svensk skola utomlands.

¹ Storsthlms rekommenderade pris 2022